گزارش

محمدرضا هادیلو

آبخیزداری آخرین گزینه برای احیای منابع طبیعی

بارش‌های کم و خشکسالی‌های دهه‌های اخیر باعث شد تا مردم و مسئولان آگاه شوند که مشکل کم‌آبی در ایران بسیار جدی است و باید راهکارهای عملی‌تری را در پیش بگیرند تا کم‌ترین هدر رفت آب را داشته باشند. در این میان از جمله راه‌هایی که می‌تواند خشکسالی‌ها را با توجه به شرایط اقلیمی خشک و نیمه خشک ایران مدیریت و آب مناطقی که تا دیروز به عنوان پرآب‌ترین نقاط مطرح بوده و حالا دچار مشکل شده‌اند را تأمین کند و به حفاظت از خاک بپردازد، آبخیزداری است. به گفته کارشناسان، آبخیزداری یکی از شیوه‌های نوین حفاظت آب و خاک است که با مهار و پخش سیلاب‌ها، باعث کنترل آنها و نفوذ آب به داخل سفره‌های زیرزمینی می‌شود.

مطالعه اقلیم‌های مختلف نشان می‌دهد یکی از ویژگی‌های سرزمین‌های خشکی مثل ایران، دارا بودن زیست‌بوم‌های ناپایدار است که در صورت خسارت دیدن، احیای آنها بسیار دشوار است. بهره‌برداری از این گونه زمین‌ها، در دوره‌های خشکسالی، همانند دوره‌های فراوانی رطوبت، نتایج مصیبت‌باری برای گیاهان، جانوران، خاک و ساکنان به همراه دارد که با توجه به شرایط اقلیمی ایران، پیش‌بینی می‌شود تا ۲۰ سال آینده کشور مانه تنها مرحله تنش و فشار ناشی از کم‌آبی را تجربه می‌کند بلکه با کاهش سرانه آب شدیدتر هم روبرو می‌شود. زمانی که از مدیریت منابع طبیعی و کشاورزی صحبت به میان می‌آید، نباید فراموش کرد که بهره‌برداری هماهنگ و قانونمند از این عرصه‌ها مشروط بر آن است که منابع آب و خاک به خوبی حفظ شده و سیر منفی نداشته باشند. آبخیزداری از نظر برنامه‌ریزی، یکی از جدیدترین روش‌هایی به شمار می‌آید که بر اساس نگرش و برنامه‌ریزی سیستمی و تکاملی، انجام شده و از ویژگی‌هایی چون جامع‌نگری و دوراندیشی برخوردار است.

■ نیمی از ایران سیل‌خیز است

بر اساس آمارها حدود ۹۱ میلیون هکتار از عرصه‌های حوزه‌های آبخیز که تقریبا ۵۵ درصد از سطح کل کشور را در بر می‌گیرد، سیل‌خیز است که این عرصه‌ها در تولید روان آب سطحی نقش دارند به طوری که سالانه بیش از ۲۲ میلیارد متر مکعب روان آب مستقیم و سریع تولید می‌کنند که در تشدید فرسایش و ایجاد سیلاب‌های مخرب مؤثر بوده و در شرایط موجود حدود ۴۲ میلیون هکتار از سطح کشور دارای شدت سیل‌خیزی متوسط تا خیلی زیاد است. گزارش‌ها نشان می‌دهند به دلیل تخریب جنگل‌ها و مراتع، ساخت و سازهای بی‌رویه، فرسایش آبی در سطح کشور طی سه دهه اخیر روند افزایشی داشته است. در همین راستا اگر به آمار و ارقام رجوع کنیم مشخص می‌شود این اتفاقات در سطحی معادل ۱۲۵ میلیون هکتار که ۷۶ درصد کل کشور را دربر می‌گیرد، رخ داده که خارج از مدت طبیعی آن است و به دلیل تشدید فرسایش خاک و افزایش سیل‌خیزی، میزان رسوب‌دهی حوزه‌های آبخیز روند افزایشی داشته و معادل ۲۳۶ میلیون متر مکعب در سال برآورد شده است.

■ ویرانی در بی‌اطلاعی

اگر آبخیزداری را بهره‌گیری از مجموعه گسترده دانش و تجربه در راه یافتن راه‌های پیشگیری و رویارویی با فرسایش خاک و سیلاب‌های مخرب و همچنین تقویت پوشش گیاهی و منابع طبیعی و کشاورزی تعریف کنیم، آن وقت می‌توان گفت که با این روش می‌توان از سرمایه‌گذاری‌های هنگفت مالی در منابع اقتصادی کشور بهره‌برداری کامل کرد. متأسفانه امروزه در اثر عدم اطلاع از روش‌های بهره‌برداری صحیح، جنگل‌ها و مراتع سر سبز به بیابان‌های بی‌آب و علف بدل می‌شوند. این در حالی است که بعضی افراد هم به دنبال کسب درآمد بیشتر اقدام به شخم زدن این اراضی جهت کشت دیم می‌کنند که خود زمینه را جهت فرسایش و تخریب بیشتر زمین فراهم می‌کند اما با انجام عملیات آبخیزداری و احیای پوشش گیاهی شرایط دوباره جهت بهره‌برداری با مدیریت صحیح فراهم می‌گردد. باید دانست که در این مرحله نیز چنانچه بدون توجه به نکات فنی بهره‌برداری صورت گیرد، امکان تخریب و بیابانزایی وجود دارد و سرمایه و بودجه صرف شده به هدر خواهد رفت.

شهر سلامت شیراز با مشارکت بین‌المللی طراحی می‌شود

فارس

با پیگیری‌های مجری پروژه شهر سلامت شیراز، طراحان طراز اول دنیا با بهره‌گیری از تکنولوژی‌های جدید در طراحی این شهر مشارکت خواهند کرد.

یدالله رحمانی معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع استانداری فارس با عنوان کردن مطلب فوق در جلسه کارگروه شهر گردشگری سلامت شیراز، گفت: استفاده از طراحان طراز اول بین‌المللی با هدف استفاده حداکثری از فضای موجود و بهره‌گیری از تکنولوژی‌های جدید دنیا و آماده‌سازی شهر سلامت برای پذیرش و اقامت گردشگران سلامت انجام می‌شود. وی ادامه داد: شهر سلامت فارس، بزرگ‌ترین پروژه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی استان است که باید برای ایجاد و فعال‌سازی آن حداکثر استفاده از توانمندی‌های طراحان داخلی و خارجی انجام شود. رحمانی با بیان اینکه برآورد حداقلی برای تأمین زیرساخت‌ها و تسریع در آغاز فعالیت‌های اجرایی شهر سلامت حدود ۱۰ میلیارد تومان است، گفت: برگزاری جلسات مستمر برای این پروژه با هدف همکاری تمام اداره‌ها و نهادها و سازمان‌ها در فراهم شدن بسترهای لازم و آغاز کار با پشتوانه مناسب توسط مجری است. معاون استانداری فارس با اشاره به تداوم پیگیری‌ها برای حل و فصل مشکلات مرتبط با معارضین این پروژه، افزود: شرایط بهتری برای مجری این طرح فراهم شده است و این روند باید ادامه پیدا کند تا سریع‌تر شاهد اجرا و بهره‌برداری از آن باشیم.

کاهش آلودگی ناشی از گوگرد در منطقه پارس جنوبی

بوشهر

مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس جنوبی از کاهش ۹۰ درصدی آلودگی ناشی از گوگرد در منطقه پارس جنوبی خبر داد.

مهدی یوسفی گفت: امسال با تمرکز بر صیانت از محیط زیست، نظارت و کنترل بر خروجی و تصفیه پساب فاضلاب پتروشیمی و پالایشگاه‌های منطقه پارس جنوبی تشدید شده است. وی افزود: براساس یک برنامه مدون سه ساله در فاز نخست خروجی پساب واحدهای صنعتی بزرگ منطقه پارس جنوبی به دریا با جدیت کنترل و نظارت می‌شود و این طرح تا بهبود پساب فاضلاب‌ها در منطقه ادامه دارد. مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس جنوبی ادامه داد: هم‌اکنون یک مرکز آنلاین در منطقه پارس جنوبی وظیفه کنترل و پایش پساب‌ها را بر عهده دارد و در آینده نزدیک شش ایستگاه دیگر راه‌اندازی می‌شود. یوسفی تصریح کرد: به منظور پایش کیفیت هوای منطقه پارس جنوبی ۲۰ پارامتر کیفی مؤثر تعیین و تدوین شده و به طور مداوم کیفیت هوای منطقه توسط یک مرکز هواشناسی کنترل و پایش می‌شود. وی با اشاره به اینکه مدیریت پسماند فاضلاب‌ها در سال‌های گذشته تأکید کرد: مجتمع مدیریت پسماندهای صنعتی خطرناک و غیرخطرناک و اصلاح و تکمیل واحدهای تصفیه پساب فاضلاب شرکت‌های مستقر در منطقه پارس جنوبی ایجاد شد.

احداث اولین گلخانه هیدروپونیک تولید گل رز هلندی در ارس

وجود بیش از یک‌هزار و ۸۰۰ هکتار اراضی آماده کاشت، منطقه ارس را به بزرگ‌ترین قطب کشاورزی تبدیل کرده است

گزارش یک

محمدرضا ساسوری

در حالی که هدف از ایجاد مناطق آزاد تجاری و صنعتی در کشور تبادلات اقتصادی و صادرات کالاهای تولیدی است اما بررسی‌ها نشان می‌دهد در حال حاضر این مناطق از اهداف خود دور مانده و جز در موارد انگشت‌شماری، مابقی به محلی برای واردات کالاهای لوکس و مصرفی تبدیل شده است. در این میان منطقه آزاد تجاری ارس در آذربایجان شرقی از جمله مناطقی به شمار می‌رود که در چند سال اخیر علاوه بر واردات سعی دارد تا در زمینه تولیدات برخی محصولات وارداتی نیز قدم‌های مؤثری بردارد که به عنوان نمونه می‌توان به ایجاد اولین گلخانه هیدروپونیک تولید گل رز شاخه بریده پایه هلندی در این منطقه اشاره کرد.

دوم شهریور ماه سال ۸۲ نمایندگان مجلس با اهدافی همچون تسریع در انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات ایجاد منطقه آزاد ارس در استان آذربایجان شرقی را تصویب کرده و یک سال بعد این منطقه آغاز به کار کرد. با وجود اینکه فعالیت بیش از ۳۰۰ واحد صنعتی فعال و ۲۷۰ واحد صنعتی در دست احداث، امکانات و امتیازات ویژه‌ای برای فعالیت اقتصادی در این منطقه به شمار می‌رود اما دور شدن از اهداف اولیه موجب شد تا ارس به رونق و رشد اقتصادی تعیین شده نرسد. رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس در خصوص مشکلات موجود در این منطقه قانونگرایی و بی‌توجهی به اجرای درست آن و زمین‌خواری را از مهم‌ترین مشکلات می‌داند که باید هرچه زودتر حل شود. محسن خادم عرب‌باغی می‌افزاید: «به همین منظور طبق هماهنگی‌هایی که با گمرک انجام گرفته مسافران کالاهایی را می‌توانند به همراه خود داشته باشند که هم وزن مشخص و هم مطابق معیارهای تعریف شده باشد.» وی ادامه می‌دهد: «اوایل شروع به کار، زمین‌هایی با قیمت پایین به سرمایه‌گذاران واگذار شده بود که این مسئله سبب رشد زمین‌خواری در منطقه آزاد ارس شد که برای حل این معضل زمین‌ها را با قیمت روز در اختیار سرمایه‌گذاران قرار دادیم.» بررسی‌ها نشان می‌دهد در حالی که این منطقه ظرفیت بالایی در جذب گردشگر دارد، اما نبود راه ارتباطی مناسب، کمبود برخی زیرساخت‌ها از جمله احداث هتل و ایجاد جشنواره‌های فصلی می‌تواند به رونق منطقه آزاد ارس منجر شود.

■ رشد کشت محصولات گلخانه‌ای در ارس

شرایط مناسب برای کشت انواع محصولات کشاورزی در این منطقه سبب شده تا چند سال قبل بزرگ‌ترین گلخانه خاورمیانه در این منطقه احداث شود. مدیرعامل سازمان منطقه آزاد تجاری، صنعتی ارس در این خصوص می‌گوید: «رونق کاشت این محصولات موجب شده در دو سال اخیر نزدیک به ۲۰ گلخانه در منطقه ساخته شود و در حال حاضر بسیاری متقاضی ایجاد گلخانه در این منطقه باشند.» خادم عرب‌باغی می‌افزاید: «در حال حاضر برخی کشورها از جمله روسیه و منطقه خودمختار نخجوان، جزو بزرگ‌ترین و مهم‌ترین خریداران محصولات گلخانه‌ای ارس به شمار می‌روند.» وی با اشاره به وجود زمین‌های مرغوب و حاصلخیز در این منطقه ادامه می‌دهد: «در حال حاضر پنج هزار و ۳۰۰ هکتار اراضی کشاورزی مرغوب در محدوده منطقه یک به مرکزیت جلفا واقع شده که یک‌هزار و ۸۳۸ هکتار آن در قالب دشت گردیان و بیش از ۱۴۰ هکتار در قالب سایت گلخانه‌ای به بهره‌برداری رسیده است.» این در حالی است که بررسی‌ها نشان می‌دهد علاوه بر این زمین‌ها، حدود یک‌صد هکتار از اراضی کشاورزی در دشت گلفرج به صورت آزمایشی زیر کشت رفته و بیش از یک هزار و ۸۰۰ هکتار از اراضی تجهیز و آماده کاشت است، و ۱۸ هزار هکتار از اراضی مرغوب و حاصلخیز محدوده قلی بیگلو نیز که جزو اراضی پایاب سد خدا آفرین محسوب می‌شوند مستعد توسعه کشاورزی و صنایع وابسته به آن هستند.

■ رزهلندی به ارس آمد

رشد و شکوفایی کشاورزی در منطقه ارس موجب شد کارشناسان به این نتیجه برسند که می‌توان با تولید برخی محصولات اقتصادی که در داخل و خارج مشتریان بسیاری دارد رونق این منطقه را رقم زد. بررسی‌ها نشان می‌دهد انحصاری بودن کشت برخی گیاهان در خارج از کشور موجب شده تا هزینه بسیاری بر اقتصاد داخلی دولت و مصرف‌کننده داشته باشد، در حالی که با تولید و کشت این محصولات علاوه بر تأمین نیاز داخلی و جلوگیری از خروج ارز، می‌توان به ایجاد اشتغال کمک کرد. در این میان، رز هلندی از جمله گل‌هایی به شمار آمده که طرفداران بسیاری دارد، با این وجود اختصاری بودن تولید آن در جهان و برخی مناطق کشور سبب شده تا قیمت بالایی داشته و با توجه به کیفیت آن تا شاخه‌ای ۱۵ هزار تومان به فروش برسد. از آنجایی که استان‌های کوهستانی به دلیل شرایط خاص آب و هوایی (اختلاف ارتفاع از سطح دریا و اختلاف درجه حرارت شب و روز) می‌تواند به یکی از قطب‌های تولید گل رز شاخه بریده با کیفیت تبدیل شود، لذا این ویژگی موجب شد تا کارشناسان جهاد کشاورزی منطقه ارس به فکر ایجاد اولین گلخانه هیدروپونیک تولید گل رز شاخه بریده پایه هلندی در مجتمع گلخانه‌ای ۱۴۰ هکتاری ارس بیفتند. مدیر امور کشاورزی سازمان منطقه آزاد ارس در این خصوص به جوان می‌گوید: «ویژگی مناسب این منطقه برای کشاورزی، خصوصاً تولید گل رز هلندی موجب شد تا چندی قبل احداث گلخانه‌ای به مساحت ۱۴۰ هکتار در دستور کار قرار بگیرد.» محسن شیخلو با اشاره به سرمایه‌گذاری بالغ بر ۶۰ میلیارد ریالی برای احداث این واحد گلخانه در این منطقه باشند.» خادم عرب‌باغی می‌افزاید: «از این میزان ۲۸ میلیارد ریال آن با کمک سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی و از طریق تسهیلات بانکی تأمین شده است.» وی با اشاره به کاشت ۷۸ هزار پایه گل رز، از ۱۰ نوع متفاوت در این گلخانه، ادامه می‌دهد: «طبق پیش‌بینی‌ها در فاز اول این واحد، یک و نیم میلیون شاخه گل رز تولید و به بازارهای داخلی و خارجی عرضه خواهد شد.»

کاخ آپادانای شوش، تاریخ ایران در لوور فرانسه

ایران زیبا

کاخ آپادانای شوش در استان خوزستان قصر زمستانی شاهان هخامنشی بوده‌است. این کاخ به دستور داریوش بزرگ پادشاه هخامنشی در حدود سال‌های ۵۱۵_۵۲۱ پیش از میلاد در شوش روی آثار و بقایای عیلامی بنا نهاد شد. دیوارهای کاخ از خشت و ستون‌های آن از جنس سنگ است. کاخ داریوش واحدهای مختلفی از جمله تالار بار عام، حرمسرا، دروازه و کاخ پذیرایی و همچنین سه حیاط مرکزی دارد. دیوارهای داخلی کاخ با آجر لعابدار منقوش با طرح‌های سپاه جاویدان، شیر بالدار و نقش گل نیلوفر آبی مزین بوده‌اند که بقایای به‌جای‌مانده آنها در موزه‌های خارجی و داخلی نگهداری می‌شوند.

از تمامی مجموعه کاخ ۱۱۰ اتاق و تالار مکشوف گردیده است. شش حیاط که سه تای آنها بسیار بزرگ دور یک محور شرقی و غربی قرار گرفته‌اند، در داخل مجموعه کاخ‌ها وجود داشته‌اند که به وسیله یک راهروی بزرگ به بخش شمالی مربوط می‌گردیده است. سه حیاط کوچکتر در بخش شمالی مجموعه کاخ قرار داشته‌اند. اتاق‌ها و ساختمان‌های مختلف کاخ به وسیله این حیاط‌ها روشنایی گرفته و تهویه می‌شدند. در سال ۱۸۸۰ میلادی، یک گروه از باستان‌شناسان فرانسوی این کاخ را از دل خاک بیرون کشیدند و ستون‌ها و سرستون‌های کاخ را با اره بریدند و به فرانسه منتقل کردند و امروزه در شوش، فقط چند زیرستون وجود دارد.

تبانی مسئولان و معدن‌داران، محیط زیست گیلان را به نابودی می‌کشاند

نماینده مردم رشت در مجلس: معدن‌داران با رانت‌هایی که در دستگاه‌های دولتی دارند، فعالیت‌های سودجویانه خود را تضمین می‌کنند

گزارش ۲

میترا شهبازی

مدتی است فعالیت معادن شن و ماسه در بستر رودخانه‌های گیلان خط قرمز برداشت از این منابع را رد کرده و سبب تخریب محیط زیست و منابع طبیعی استان شده است. از این رو فعالیت‌های غیرمجاز این واحدهانه تنها اکوسیستم منطقه را در معرض تغییر قرار داده و نسل آبزیان را تهدید می‌کند، بلکه منجر به طغیان رودخانه‌ها شده و به ساکنان حاشیه این مسیر نیز خسارات جبران‌ناپذیری وارد می‌کند. با تمام این تفاسیر به گفته نماینده مردم رشت در مجلس شورای اسلامی، معادن همچنان به تخریب محیط زیست گیلان ادامه می‌دهند و مسئولان با گرفتن رشوه، چشم‌هایشان را روی سیلاب‌های ویران‌کننده و خانه‌های فروریخته مردم می‌بندند.

■■■

فعالیت بی‌رویه معادن شن و ماسه، منابع طبیعی و محیط زیست گیلان را به خطر انداخته است به طوری که برداشت‌های غیرمجاز این واحدهای صنعتی علاوه بر تخریب بستر رودخانه‌ها به از بین رفتن آبزیان، تغییر مسیر رودخانه و همچنین بروز سیلاب‌های مخرب ختم می‌شود. با اینکه هرچه میزان برداشت‌ها افزایش می‌یابد، سود بیشتری هم به جیب پیمانکاران معادن می‌رود، اما سهم مردمی که در نزدیکی این منابع ارزشمند زندگی می‌کنند، تنها خانه‌های ویران شده است. بنابراین با توجه به مشکلاتی که حضور این معادن در این مناطق ایجاد می‌کند، این سؤال پیش می‌آید که چرا هیچ قانونی برای جلوگیری از برداشت‌های بی‌رویه این صنایع در گیلان تدوین نشده و مسئولان نسبت به درد و رنجی که گیلانی‌ها باید تحمل کنند سکوت می‌کنند؟ در این خصوص نماینده مردم رشت در مجلس شورای اسلامی به خبرنگار «جوان» می‌گوید: «قانون داریم اما معدن‌داران با دادن رشوه به مسئولان، قوانین را دور زده و با خیال راحت به فعالیتشان ادامه می‌دهند.» جبار کوچکی‌نژاد با اشاره به اینکه این سودجویان حتی مالیات و سهم دولت را هم پرداخت نمی‌کنند، می‌افزاید: «معدن‌داران با رانت‌هایی که در دستگاه‌های دولتی دارند، فعالیت‌های سودجویانه خود را تضمین می‌کنند و تمام ادارات متولی هم مسیر فعالیت آنها را هموار می‌سازند تا با تمام توان منابع طبیعی را به تاراج ببرند. البته گهگاهی هم پای بازرسان به این مناطق می‌رسد، اما سودجویان جلوی فعالیت آنها را می‌گیرند و نمی‌گذارند گزارش‌های واقعی انتقال داده شود.» وی با اشاره به اینکه بارها این موضوع را به مسئولان سازمان‌های متولی مختلف گزارش داده‌ایم، ادامه می‌دهد: «برای جلوگیری از تخریب محیط زیست گیلان، در مجلس نهم شکایتی را تنظیم کردیم، اما آن هم بی‌سرانجام ماند چراکه سودجویان با نفوذ در مراتب بالاتر دولتی، باز هم مانع اجرای قوانین شدند. متأسفانه این مشکلی است که ساکنان حاشیه رودخانه‌های گیلان به شدت با آن درگیر هستند و با این رانت‌هایی که وجود دارد، نمی‌توانند صدایشان را به جایی برسانند.»

■ تخریب محیط زیست با فعالیت معادن

در حالی که برداشت شن و ماسه از معادن رودخانه‌ای برای معدن‌داران ارزان تمام می‌شود که از این راه می‌توانند سود زیادی را کسب کنند. بنابراین با تمام نیرو، سطح رودخانه‌ها که با سنگ و ماسه پوشیده شده را خالی می‌کنند. همین موضوع نیز باعث می‌شود که تولید مثل انواع آبزیان در این بسترها در معرض خطر قرار بگیرد. در این راستا ساسان اکبری‌پور، فرمانده یگان محیط زیست گیلان با اشاره به اینکه پیمانکاران عموماً اقدام به تخریب گسترده بستر رودخانه و تغییر اکوسیستم آن می‌کنند، می‌گوید: «متأسفانه این اقدامات چرخه تولید مثل ماهیان ارزشمند استخوانی یا غضروفی در پایین‌دست و میان‌دست رودخانه را به هم می‌زند و نسل آنها را به خطر می‌اندازد. علاوه بر این مشکلات، برداشت‌های بی‌رویه شن و ماسه بر میزان خسارات سیل‌های ویرانگر که در نتیجه تخریب دیواره‌های رودخانه‌ها به‌وقوع می‌پیوندند، هم می‌افزاید.» اسماعیل میرغضنفری، فرماندار شهرستان رودبار نیز در رابطه به فعالیت‌های مخرب معادن گیلان می‌گوید: «متأسفانه بیشترین درصد حضور معادن شن و ماسه کوهی و رودخانه‌ای و انواع سنگ‌ها، مربوط به شهرستان رودبار است و مشکلاتی که ایجاد می‌کنند بیشتر از فواید آنهاست.» بنابراین با توجه به گفته‌های مسئولان در خصوص خسارات جبران‌ناپذیری که تبانی برخی از متولیان با معدن‌داران به طبیعت استان گیلان وارد می‌کند، اصلاح قوانین و کوتاه کردن دست سودجویان اولین اقدامی است که باید مدنظر قرار بگیرد. در این راستا جبار کوچکی‌نژاد، نماینده مردم رشت در مجلس شورای اسلامی می‌گوید: «سفیدرود بارها تغییر مسیر داده و برخی از رودخانه‌های استان نیز به عنوان مناطق ممنوعه اعلام شده‌اند. بنابراین انتظار داریم هرچه سریع‌تر قوانین محکمی برای جلوگیری از این معضل تدوین شود و قوه قضائیه و دستگاه‌های نظارتی نیز با تمام قدرت برای جلوگیری از این مشکل ورود پیدا کنند.» وی ادامه می‌دهد: «در خصوص به تاراج رفتن بستر رودخانه‌ها علاوه بر معدن‌داران، مسئولان بخش‌های مختلفی چون منابع طبیعی، محیط زیست، سازمان آب و فرمانداری‌ها نیز مقصر هستند که با استفاده از رانت، فضای طبیعی استان را با مشکل مواجه کرده‌اند.»

نقد و نظر

مریم احمدی

باران رحمت آسمان عذاب و زحمت زمین

تا پیش از این، هر سال در فصل سرد با اوج گرفتن میزان آلودگی هوا و افزایش میزان ذرات معلقی که راه نفس را می‌بست، مردم دست به دامان آسمان می‌شدند تا با بارش سخاوتش، آسمان و زمین را بشویید و پاکی و لطافت را به مردم ارزانی کند. حالا اما چند سالی است که به لطف هزاران عامل آلاینده انسانی و غیرانسانی که هوا و آب و خاک را نشانه گرفته است، قطره‌های باران هم به ذرات اسیدی آغشته شده و بر سر اهالی می‌بارد.

■■■

بارانی که چند روز پیش در دامنه رشته کوه البرز و بر سر ساکنان استان البرز بارید به جای لطافت، قطره‌های اسیدی را نصیب اهالی این استان کرد و زنگ خطر احتمال ابتلا به بیماری‌های تنفسی و ریوی را در این منطقه به صدا درآورد. این در حالی است که استان البرز از دیرباز به دلیل موقعیت خاص جغرافیایی همواره جزو مناطق پربارش و به عنوان منطقه‌ای سرسبز و خوش آب و هوا محسوب می‌شده اما حالا چند سالی است که به لطف صنعتی شدن این منطقه، افزایش جمعیت و توسعه و پراکندگی جغرافیایی، این استان نوپا خیلی زودتر از چیزی که انتظار می‌رفت در دسته مناطق آلوده کشور جا گرفته است. انتشار اخباری مبنی بر احتمال اسیدی بودن بارش‌های چند روز پیش در استان حقیقت تلخی است که این ادعا را به روشنی اثبات می‌کند. حالا اداره هواشناسی این استان در خصوص افزایش آلاینده‌های جوی در این استان صنعتی و پرجمعیت هشدار می‌دهد و از مردم می‌خواهد برای در امان ماندن از اثرات نامطلوب بارش باران اسیدی تا حد امکان در خانه بمانند تا شاید این بار، باد به کمک باران بیاید و با جابجایی ذرات آلاینده معلق، لطافت را به باران برگرداند. از آنجا که وزش باد برای پاک شدن هوا از جمله راهکارهای طبیعی است که به طور موقت می‌تواند سبب تلطیف هوا شود، نمی‌توان به اخبار اداره هواشناسی مبنی بر پیش‌بینی احتمال وزش باد برای رهایی از آلودگی هوای این روزهای البرز هم دلخوش بود چراکه بنابه گفته کارشناسان وزش باد با برهم زدن وارونگی هوا موقتاً سبب کاهش آلودگی یک نقطه می‌شود حال آنکه تنها ذرات را جابجا می‌کند. از این رو باید برای رفع این مشکل فکر اساسی کرد و به وزیدن باد و بارش برف و باران برای پاک شدن هوا دلخوش نبود. هر چند بنابه آخرین بررسی‌های انجام شده و آخرین اظهارات مسئولان اداره کل هواشناسی استان البرز وزش باد هم از غلظت آلاینده‌های هوای این روزهای البرز نمی‌کاهد!

در حالی که انتظار می‌رود با تداوم بارش‌ها و البته تعطیلی ادارات و مدارس در شهرهای استان از جمله کرج به مرور میزان آلودگی‌ها کاهش یابد اما گویا به رغم افزایش وزش باد و همچنین بارش‌های پراکنده آلودگی هوا در شهرهای مختلف استان از جمله کلاته‌شهر کرج همپای بارش باران تا آخر هفته جاری ادامه دارد و احتمال افزایش آلاینده‌های جوی و غبار و گرد و خاک و همچنین بارش‌های اسیدی به قوت خود باقی است. با این حساب دیگر پدیده‌های طبیعی چون باد و باران هم از بس این ذرات آلاینده لجوج برنمی‌آید و باید به حال این وضعیت فکری اساسی کرد.

گذری بر استان‌ها

■ مرکزی: در مراسمی با حضور محمود زمانی قمی استاندار مرکزی مدیرکل بهزیستی و جمعی از مسئولان استانی عملیات احداث مجتمع امور آسیب‌دیدگان اجتماعی اراک آغاز شد. بهروز رفیعی مدیرکل بهزیستی استان مرکزی هدف از ساخت این مجتمع را ایجاد خانه‌های امن و بازتوانی ویژه زنان آسیب‌دیده عنوان کرد و گفت: این مجتمع با اعتباری بالغ بر ۱۴ میلیارد و ۸۰۰ میلیون ریال به همت یک فرد خیر و با همکاری بهزیستی احداث خواهد شد. وی افزود: در این مجتمع فرایند توانمندسازی و حرفه‌آموزی زنان و دختران با هدف بازگشت این قشر آسیب دیده یا در معرض آسیب به جامعه احداث می‌شود.

■ اردبیل: مدیرکل ارتباطات و فناوری اطلاعات اردبیل گفت:

تا پایان امسال ۹۳۴ روستای استان از اینترنت پرسرعت برخوردار می‌شوند. بهروز رزمی افزود: هم‌اکنون پروژه‌ای برای توسعه اینترنت پرسرعت در استان اردبیل آماده افتتاح است که انتظار می‌رود با راه‌اندازی این پروژه بسیاری از روستاهای استان اردبیل از اینترنت پرسرعت برخوردار شده و بعد از اتمام این ۹۳۴ روستا قرارداد ۵۰۰ روستای دیگر نیز بسته شده است تا در زمان مشخص از اینترنت پرسرعت برخوردار شوند.

■ البرز: فرمانده سپاه استان البرز از مشارکت ۶۰۰۰ بسیجی البرزی در امر سازندگی خبر داد. سردار علی استادحسینی با اشاره به ارائه تسهیلات از سوی سپاه برای رونق روستاهای استان گفت: یکی از محورهای اصلی اقتصاد مقاومتی بحث اشتغال‌زایی است که در این خصوص سپاه با ایجاد اشتغال برای پنج هزار نفر در سطح استان گام مؤثری برداشته است. وی با تأکید بر اینکه در استان روستاهایی وجود دارد که به دلیل محرومیت و عدم رسیدگی مطلوب در حال از بین رفتن هستند، افزود: سپاه و بسیج برای حل این معضل در قالب بسیج سازندگی ورود کرده و با ارائه تسهیلات ۲۰ میلیارد تومانی مانع از بین رفتن روستاها و خالی شدن آن از سکنه شده است.

■ کاشان: رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی کاشان از برپایی نمایشگاه سراسری کتاب با حضور بیش از ۲۰۰ ناشر از سراسر کشور بعد از گذشت ۱۴ سال در کاشان خبر داد. مصطفی جوادی‌مقدم گفت: این نمایشگاه با حضور بیش از ۲۰۰ ناشر از سراسر کشور از تاریخ ۱۳ لغایت ۱۸ بهمن در کاشان برگزار خواهد شد. وی افزود: کلیه ناشران سراسر کشور تا ۲۴ دی ماه می‌توانند با مراجعه سایت مؤسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران به آدرس WWW.ICFI.IR جهت حضور در این نمایشگاه ثبت نام نمایند.

■ گلستان: مدیر مسکن و ساختمان راه و شهرسازی گلستان از تأمین زمین و مسکن ۹۴ خانوار معلول گلستانی خبر داد. محمود تیموری با اشاره به انعقاد تفاهم‌نامه تأمین مسکن خانوارهای معلولین واجد شرایط و تحت پوشش سازمان بهزیستی در استان، گفت: زمین و واحدهای مسکونی برای ۹۴ خانوار مذکور در استان تأمین شده و به اقدام و شروع عملیات اجرایی برای انجام سایر اقدامات از سوی دستگاه‌ها و نهادهای متولی نیاز دارد. وی افزود: زمین و واحد مسکونی تأمین شده شامل تأمین زمین برای ۳۷ خانوار و تأمین واحد مسکونی برای ۵۷ خانوار می‌باشد.

■ فارس: مدیرکل میراث فرهنگی فارس از انجام اقداماتی برای تهیه اطلس باستان‌شناسی استان خبر داد. مصیب امیری گفت: در راستای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و رشد هویت اسلامی-ایرانی و فراهم نمودن زمینه برای اشتغال‌زایی در استان و تسهیل در پاسخگویی به استعلام‌های متقاضیان در کلیه دستگاه‌های اجرایی استان، اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری فارس در نظر دارد اطلس باستان‌شناسی استان را در شش مرحله تهیه و تنظیم نماید. وی افزود: با عملیاتی شدن این طرح، علاوه بر ساماندهی و بازنگری در اطلاعات موجود می‌توان زمینه ثبت آثار در فهرست آثار ملی را فراهم کرد.